

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА. КОНСТИТУЦІЙНЕ ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

УДК 340; 340.1

DOI 10.32782/2523-4269-2025-91-3-8

Мозолук-Боднар Людмила Миколаївна,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри правових та інформаційних технологій

*(Відокремлений структурний підрозділ закладу вищої освіти**«Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»**Хмельницький інститут соціальних технологій, м. Хмельницький)*ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8200-5651>

ПОНЯТТЯ ТА ПРАВОВА ПРИРОДА ЛЕГІТИМНОСТІ ТА ЛЕГАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Статтю присвячено дослідженню поняття легітимності та легальності державної влади. Наголошено на тому, що легітимність та легальність є основними аспектами, які забезпечують стабільність та правопорядок у суспільстві. Визначено, що легітимність влади гарантує її моральне та соціальне визнання серед громадян та різних соціальних груп. Узагальнено, що легальність стосується правової основи державної влади, забезпечуючи, щоб її дії відповідали законодавству та міжнародним правовим нормам. Розмежування понять легітимності та легальності важливе для розуміння механізмів, які забезпечують стабільність та ефективність функціонування держави. Акцентовано, що обидва аспекти (легітимність і легальність) взаємно доповнюють один одного, створюючи передумови для ефективної та стабільної державної діяльності.

Ключові слова: легітимність, легальність, легітимація, державна влада, держава, громадянське суспільство.

Постановка проблеми. Здатність держави ефективно реалізовувати свої функції і виконувати завдання безпосередньо залежить від легітимності та легальності її влади. Легітимна та легальна влада забезпечує не лише стабільність і безпеку в державі, але й довіру з боку громадян та міжнародної спільноти.

У контексті України питання легітимності та легальності державної влади стає ще більш актуальним. Тоді як держава повинна зберігати свою ефективність та реагувати на виклики війни, важливо також підтримувати легітимність влади в очах громадян. Роль громадянського суспільства, прозорість урядових рішень і здатність держави до гнучкої адаптації є важливими аспектами забезпечення легітимності та ефективності влади в умовах кризових ситуацій.

Проте відсутність чіткої дефініції та розмежування між поняттями «легітимність» та «легальність» потребують більш детального та структурованого аналізу цих понять. Це зумовлює важливість подальшого вивчення та уточнення цих категорій у правовій та політичній літературі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання легітимності та легальності державної влади були предметом дослідження багатьох науковців, зокрема таких, як А. В. Вігірінський, О. Я. Коваль, В. Б. Ковальчук, З. С. Кравцова, І. В. Музика, О. А. Назаренко, Е. Є. Регушевський, О. О. Сердюк, І. В. Силантьєва, В. Ф. Сіренко, М. І. Суржинський, Л. І. Яковлева.

Зокрема, А. В. Вігірінський досліджує вплив надзвичайних обставин, які виникають у дійсності, на трансформацію правопорядку без формального запровадження надзвичайних правових режимів. Науковець аналізує правову природу надзвичайного та воєнного станів, а також події Революції Гідності 2014 року, де зазначає, що, попри відступ від чинного законодавства, дії були легітимними з огляду на суспільно-політичну реальність і реалізацію народом права на опір. Автором встановлено, що надзвичайні обставини фактично зумовили зміну публічної влади та легалізацію нового правопорядку [1, с. 22]. В. Б. Ковальчук визначає легітимність «як певний баланс між правом та політикою, між законністю, справедливістю та доцільністю. Монополія одного з цих елементів є загрозливою для легітимності. Вміння уникати крайнощів і знаходити компроміси між справедливістю, законністю та доцільністю є ознакою державної влади, яка є легітимною». Легітимність також передбачає суспільне визнання політичного режиму та підтримку зв'язку між владою і громадянським суспільством. Принцип політичної доцільності може як зміцнювати легітимність у кризові моменти, так і призводити до нестабільності, коли правові механізми не діють [2, с. 279–280]. Е. Є. Регушевський визначає, що «безмежна відданість і довіра до державної влади з боку суспільства можуть призвести до суттєвих перекосів у балансі легальності (конституційності) й легітимності. Звісно, це пов'язано переважно з низькою

правовою й політичною культурою, проте на практиці може виникати й навмисне, заангажоване небажання суспільства «тверезо» оцінювати дії влади, небажання звертати увагу на порушення норм права, зловживання повноваженнями, перевищення повноважень, узурпацію влади шляхом привласнення повноважень, що не належать відповідному державному органу» [3, с. 76].

Набули розвитку дослідження в іноземних джерелах. Так, С. Кадірова звертає увагу на взаємозв'язок між законністю, легітимністю та легітимацією влади та вважає, що проблема легітимності є актуальною для будь-якої влади, оскільки вона прагне стабільності, тривалого існування та підтримки з боку суспільства. Влада визнається легітимною, коли відповідає ціннісним орієнтирам громадян і має законне походження. Для справжньої легітимності необхідне дотримання певних умов, які сприяють формуванню та утворенню демократії [4, с. 123]. О. Водяніков, досліджуючи питання державного ладу України у воєнний час в контексті легітимності, стверджує, що відсутність виборів не означає відсутність легітимності. Конституційні положення України, демократичний консенсус та міжнародне визнання гарантують, що її уряд залишається конституційно легітимним, функціональним та відданим демократичним принципам. Заклики поставити під сумнів цю легітимність ігнорують конституційні гарантії України, історичний прецедент та необхідність безпеки стабільного керування під час воєнного часу [5].

Незважаючи на широкий спектр дослідження зазначеного питання, все ж такі залишається багато проблемних аспектів, які стосуються як теоретичних, так і практичних аспектів легітимності та легальності державної влади.

Мета статті полягає в тому, щоб на основі комплексного аналізу дослідити сутність та правову природу понять легітимності та легальності державної влади, зокрема з визначенням їх змістовного наповнення, взаємозв'язку та розмежування.

Виклад основного матеріалу. Легітимність та легальність тісно пов'язані між собою, але зосереджуються на різних аспектах, що дає змогу глибше вивчити природу державної влади, її сприйняття суспільством і правовий статус. Так, В. Ф. Сіренко підкреслює важливість легітимності як категорії, яка відображає не тільки правову, але й соціальну та моральну правомірність державної влади. Легітимність, за його визначенням, означає справедливість, правильність, законність та доцільність державної влади з боку громадян, соціальних груп, класів і всього народу [6, с. 13].

Це визначення акцентує увагу на тому, що легітимність не є лише формальним визнанням влади, а також включає суб'єктивне сприйняття цієї влади громадянами. Важливим аспектом є те, що влада повинна бути визнана справедливою та доцільною в очах різних соціальних груп, оскільки це забезпечує її стабільність і підтримку в суспільстві. Отже, легітимність влади в контексті цієї думки передбачає комплексне уявлення про правомірність і моральність її функціонування, яке не обмежується лише юридичними аспектами, а також включає оцінку її справедливості та відповідності соціальним і політичним очікуванням населення. Тому для стабільності державної влади важливо, щоб вона отримувала підтримку не лише через формальні законні механізми, але й через позитивне сприйняття громадянами.

На важливості двостороннього характеру легітимності державної влади наголошує О. А. Назаренко,

зазначаючи, що легітимність – це внутрішнє визнання народом і зовнішнє визнання іншими державами. Легітимність державної влади ґрунтується на визнанні її законного права ухвалювати рішення, які мають загальнообов'язковий характер для всього суспільства [7, с. 25]. Це означає, що влада має підтримку громадян, оскільки її рішення вважаються справедливими, правомірними й такими, що відповідають інтересам населення. Без такого визнання навіть юридично законна влада може зазнавати опору або протидії з боку громадян чи соціальних груп, що ставить під сумнів її стабільність. Окрім того, зовнішнє визнання легітимності на міжнародному рівні є не менш важливим аспектом. Для міжнародної спільноти важливо визнати державу як суб'єкта міжнародних відносин, що відкриває можливості для дипломатичних відносин, економічних угод і політичної взаємодії на міжнародній арені. Без такого визнання держава може зіткнутися з ізоляцією або міжнародними санкціями, що значно ускладнює її функціонування. Таким чином, легітимність влади є комплексним процесом, що включає як внутрішню підтримку, так і міжнародне визнання, що разом забезпечують стабільність та ефективність держави.

Згідно з І. В. Музиною, легітимність – це підтримка, позитивне ставлення, довіра або визнання авторитету влади та державно-правових інститутів з боку суспільної думки, населення країни або великих соціальних груп [8, с. 31].

Загалом у юридичній науці існує два підходи до розуміння поняття «легітимність»: у широкому та вузькому сенсах. У вузькому розумінні легітимність часто розглядається як підтримка, довіра та визнання авторитету влади з боку суспільної думки. Це означає, що влада або її інститути мають право на керування і прийняття рішень, оскільки вони отримали визнання від населення. Легітимність у цьому контексті є основою для стабільності влади та її ефективного функціонування, оскільки саме підтримка з боку громадян дає змогу забезпечити реалізацію політичних рішень. У широкому розумінні легітимність трактується як результат процесу легітимації, що включає більш загальний, комплексний процес, в ході якого влада чи інститут отримують суспільне визнання та підтримку через певні механізми, які можуть включати демократичні вибори, правові та політичні реформи або інші форми взаємодії між державою та громадянами. У цьому разі легітимність охоплює не лише підтримку влади, але й загальний процес створення та утворення законності та правомірності її дій у суспільстві. Таким чином, різниця між вузьким та широким розумінням легітимності полягає в тому, що вузьке розуміння акцентує увагу на фактичному стані визнання та підтримки влади суспільством, тоді як широке охоплює весь процес формування такої підтримки та її інтеграцію в загальну структуру державної влади.

Схожим за змістом до легітимності є поняття легальності. Як вважає М. І. Суржинський, ці поняття наближені, але не однакові [9, с. 118]. На думку Л. І. Яковлева, легальність – це поняття, що означає законність, тобто дотримання політичною владою та її органами чинних юридичних норм, законів і процедур [10, с. 28]. Легальність передбачає, що дії держави або її представників відповідають встановленим правилам, що визначені законами, конституцією та іншими нормативно-правовими актами. Легальність полягає в тому, що органи влади діють у межах, передбачених законом,

їхня діяльність і рішення є юридично допустимими й такими, що не порушують наявних правових норм.

О. Я. Коваль слушно резюмує, що державна влада повинна бути легітимною, тобто визаною і підтримуваною народом, та легальною, тобто закріпленою в чинному законодавстві, а також легалізованою, тобто визаною уповноваженим суб'єктом іноземної держави [11, с. 35]. Саме таке тлумачення є доволі змістовним. Легальність влади полягає в тому, щоб держава та її органи чітко дотримувались норм і принципів, встановлених чинним законодавством. Вона означає, що всі рішення та дії державних органів є законними і відповідають правовим вимогам [7, с. 25]. У цьому контексті легальність має більш конкретне юридичне значення порівняно з легітимністю, яка зосереджена на суспільному визнанні та підтримці влади. Легальність стосується формального аспекту: чи відповідають дії держави законам, а легітимність – соціальний прийнятість та підтримці цих дій.

Для аналізу та оцінки політико-правових явищ важливо усвідомити, що влада може бути легальною (тобто відповідати вимогам законодавства), але не бути легітимною (не отримувати підтримки населення). Легальність визначається через відповідність державної влади чинним законам, правовим нормам і процедурами, що встановлені в державі. Це поняття стосується формальної сторони влади та її дій, що можуть бути перевірені за юридичними критеріями. У цьому контексті легальність є «технічним» аспектом, що зумовлений наявністю юридичних підстав для здійснення владних функцій, ухвалення законів, реалізації прав і свобод.

Легітимність більше пов'язана із соціальними та психологічними аспектами. Це поняття охоплює ставлення суспільства до державної влади та її дій. Влада може бути легітимною, якщо її рішення вважаються справедливими, адекватними й такими, що відповідають інтересам суспільства, а також підтримуються громадянами. Легітимність залежить не просто від того, чи відповідає влада законам, але й від того, чи визнає її народ і суспільство загалом. У демократичному суспільстві важливо, щоб рішення влади були сприйняті як адекватні та справедливі, а також діяли на користь суспільного блага. Легальність – це поняття, що виражає формально-юридичну законність, об'єктом якої може бути влада, політичні інститути, політична діяльність. Легальність встановлюється і гарантується владою. На відміну від легітимності, що може бути харизматичною, легальність – раціональна. Форма легальної інституалізації влади – законодавство, зокрема про обрання парламенту, президента [12, с. 82].

Легальність влади є необхідною умовою для встановлення її легітимності. Це означає, що для того, щоб влада була сприйнята як легітимна, її дії мають відповідати законам і юридичним нормам. Водночас, навіть якщо влада діє в рамках законодавства, це не гарантує автоматично її легітимності в очах суспільства. Проте в ситуаціях, коли влада здійснює непопулярні чи суперечливі рішення, її легальність може стати стримуючим чинником, який запобігає повному зниженню легітимності.

У ситуаціях, коли органи влади порушують закон або здійснюють неадекватні дії, саме легальність може виявитися фактором, що тимчасово зберігає рівень довіри до цих органів, зокрема через правові механізми (наприклад, через судову систему або інші інститути контролю).

Отже, хоча легітимність і легальність часто співвідносяться, вони мають різну природу. Легальність є більше юридичною характеристикою, а легітимність – соціально-політичною та розглядається як багатоаспектне явище [13, с. 25–26]. Для забезпечення стабільності та ефективності державної влади необхідно, щоб вона була одночасно і легальною, і легітимною. Влада, що не має легітимності, може зіткнутися з протестами і невизнанням з боку суспільства, навіть якщо її дії відповідають законам.

Вивчаючи питання співвідношення досліджуваних понять, О. Я. Коваль акцентує увагу на тому, що легітимація – це процес, завдяки якому державна влада або інші інституції набуває легітимного статусу в очах суспільства. Цей процес включає суспільне визнання влади, подій або фактів, що є важливими для політичної та соціальної організації. Легітимація може бути здійснена через різні засоби, такі як вибори, референдуми або інші форми участі громадян у політичних процесах. Вона є динамічним процесом, який залежить від того, наскільки влада відповідає очікуванням суспільства, а також від розвитку суспільства, його політичної культури та історичних умов.

Легітимність – це статус або характеристика влади, яка є визаною суспільством як правомірна і справедлива. Вона визначається не тільки юридичними нормами, але й тим, чи підтримує владу населення, чи визнає її як справедливу. Легітимність має суб'єктивний характер, оскільки це відображення ставлення і оцінки конкретних груп або всього суспільства щодо влади. Легітимність влади не завжди пов'язана з її відповідністю законам (легальність).

Легальність є об'єктивною характеристикою, яка вимірюється згідно із законами та правовими стандартами. Вона не залежить від того, чи сприймається влада як справедлива чи несправедлива з точки зору суспільства. Легальність відповідає на питання «Чи відповідає влада законам?» і фокусується на процедурному аспекті правомірності її дій. Легальність або законність – це об'єктивна категорія, що оцінюється через дотримання законів і процедур. Легальність не гарантує, що влада буде сприйнята як легітимна суспільством. Однак протиставляти поняття легальності та легітимності не є некоректним, оскільки за умов демократичних політичних режимів саме легальність та процедура легалізації виступають тією необхідною умовою, яка дає змогу конституювати народну довіру до того чи іншого органу державної влади [12, с. 66].

Отже, навіть якщо влада діє відповідно до законів (легальна), вона може бути не визнана як легітимна в очах громадян, якщо її дії не відповідають їхнім очікуванням або загальним принципам справедливості. Поріг легітимності влади 30%, визначає, скільки громадян повинне довіряти владі, щоб вона вважалась легітимною. Врахування цього порогу в політиці важливе, оскільки він дає змогу визначити, наскільки сильно суспільство підтримує наявний режим. Важливо, що якщо рейтинг довіри владі опускається нижче певного рівня (наприклад, 30%), то влада може бути сприйнята як нелегітимна, навіть якщо її дії є юридично законними [14].

У своїх дослідженнях І. В. Силантьєва звертає увагу на органічну взаємозалежність громадянського суспільства та влади [15, с. 175–176]. Зокрема, за умови активної участі громадянського суспільства державна влада трансформується з форми авторитетного керування на легітимну інституцію публічної влади. У свою чергу, за

підтримки державної влади громадянське суспільство еволюціонує до якісно нового рівня організації суспільного життя, в основі якого лежать правові норми, дотримання законності та стабільний правопорядок.

Висновки. У розвитку громадянського суспільства закладено потужний потенціал для досягнення поєднання легітимності та легальності влади. Ідеальна ситуація, коли влада є і легітимною, і легальною, стає реальною, коли існують справжній діалог і співпраця між органами влади і громадянським суспільством. Це дає змогу побудувати стабільну та справедливую політичну систему, яка відповідає вимогам та потребам сучасного демократичного суспільства.

Легітимність та легальність є основними аспектами, які забезпечують стабільність та правопорядок у суспільстві. Легітимність гарантує, що влада має моральне та соціальне визнання серед громадян та різних соціальних груп. Вона забезпечує довіру до влади, створюючи умови для стабільного функціонування демократичних інститутів й збереження народовладдя. Якщо влада є легітимною, то рішення, які вона ухвалює, будуть сприйматися як справедливі та обґрунтовані більшістю населення, що сприяє соціальній злагоді та політичному консенсусу. Легальність стосується правової основи державної влади, забезпечуючи, щоб її дії відповідали законодавству та міжнародним правовим нормам. Легальність гарантує, що влада діє в правових межах, що є важливим для забезпечення прав і свобод громадян та захисту від зловживань владою.

Розмежування понять легітимності та легальності важливе для розуміння механізмів, які забезпечують стабільність та ефективність функціонування держави. В результаті обидва аспекти (легітимність і легальність) взаємно доповнюють один одного, створюючи передумови для ефективної та стабільної державної діяльності.

Лише за умови легітимності та легальності державної влади можливе забезпечення повноцінного функціонування інститутів демократії та правового механізму захисту прав і свобод громадян. Коли державна влада одночасно є як легітимною, так і легальною, суспільство здатне повною мірою реалізовувати свої соціально-політичні права та гарантії, а реалізація принципу народного суверенітету підтримується на відповідному рівні, що становить ключову передумову для утвердження демократичних засад та розвитку правової держави.

Для стабільності державної влади необхідно поєднувати легітимність і легальність. Без легальності влада може бути піддана сумнівам з точки зору її правомірності, а без легітимності навіть законна влада може бути неефективною через відсутність підтримки з боку населення.

Перспективи подальших розвідок. Подальші дослідження легітимності та легальності державної влади мають базуватися на інтеграції політологічного, правового, соціологічного та психологічного підходів, що дає змогу всебічно охопити як нормативну природу влади, так і її сприйняття суспільством. Основними напрямками подальших наукових розвідок є уточнення меж, відмінностей і взаємозв'язків між поняттями легальності та легітимності у випадках, коли влада є формально законною, але не має суспільного визнання, або навпаки; аналіз функціонування влади в умовах авторитарних режимів, де легальність часто забезпечується формальними процедурами, але легітимність залишається сумнівною; порівняльне дослідження проявів і механізмів легітимності у демократичних та авторитарних державах, зокрема з урахуванням сучасних викликів – політичної поляризації, гібридних режимів, впливу інформаційних технологій та міжнародного контексту.

Список використаних джерел

1. Вігірінський А. В. Надзвичайні обставини як підстава формування правопорядку. Практичні аспекти легітимності. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО*. 2024. Вип. 86. Ч. 1. С. 22–29.
2. Ковальчук В. Б. Легітимність влади як правовий феномен та її прояви в умовах демократичної трансформації. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: «Юридичні науки». 2020. № 4 (28). С. 272–282.
3. Регушевський Е. С. Концептуальні питання легітимності державної влади та зменшення ризиків кризи влади час дії воєнного стану в Україні. *Нове українське право*. 2024. Вип. 1. С. 73–82.
4. Kadirova S. Legality, legitimacy and legitimation of political power: theoretical analysis. *International Journal on Integrated Education*. 2020. October. № 3 (10). P. 122–124. DOI: 10.31149/ijie.v3i10.701.
5. Vodiannikov O. Ukraine's Constitutional Order in Wartime: Elections, Continuity, and Legitimacy. *VerfBlog*. 2025./2/10. URL: <https://verfassungsblog.de/ukraines-constitution-in-wartime>. DOI: 10.59704/2b873706a8e84af9 (дата звернення: 16.05.2025).
6. Сіренко В. Ф. Про легальність та легітимність державної влади. Київ: Оріяни, 2006. 60 с.
7. Назаренко О. А. Легітимність та легальність державної влади: науково-правовий аналіз. *Право і суспільство*. 2017. № 4. Ч. 2. С. 22–25.
8. Музика І. В. Проблема легальності та легітимності норм права у соціологічному праворозумінні: історико-правовий аспект. *Часопис Київського університету права*. 2011. № 3. С. 31–35.
9. Суржинський М. І. Легітимність державних органів, які беруть участь у вирішенні питань громадянства (на прикладі України). *Часопис Київського університету права*. 2020. № 1. С. 118–122.
10. Яковлева Л. І. Паритет легітимності та легальності: концептуальні засади політико-правового дискурсу. *Політикус*. 2020. № 2. С. 25–30.
11. Коваль О. Я. Теоретико-правові засади легітимності державної влади. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. № 23. С. 32–36.
12. Коваль О. Я. Легітимність державної влади: співвідношення правових і моральних аспектів реалізації: ДИС.: ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Львів, 2017. 230 с.
13. Кравцова З. С. До питання визначення поняття «легітимність державної влади»: конституційно-правовий аспект. URL: http://lsej.org.ua/1_2015/6.pdf (дата звернення: 18.03.2025).
14. Легітимність і легальність влади. URL: <https://com1.org.ua/legitimist-i-legalnist-vladi> (дата звернення: 18.03.2025).
15. Силантьєва І. В. Взаємодія політичної влади та громадянського суспільства: теоретико-правовий аспект. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 6. С. 173–177.

References

1. Vihirinskyi, A. V. (2024). Nadzvychaini obstavyny yak pidstava formuvannia pravoporiadku [Extraordinary circumstances as a basic for the formation of the legal order: practical aspects of legitimacy]. *Praktychni aspekty lehitymnosti. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu*, 86, 22–29 [in Ukrainian].
2. Kovalchuk, V. B. (2020). Lehitymnist vlady yak pravovyi fenomen ta yii proiavy v umovakh demokratychnoi transformatsii [Legitimacy of power as a legal phenomenon and its manifestations in the conditions of democratic transformation]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika"*, 4 (28), 272–282 [in Ukrainian].
3. Rehushevskiy, E. Ye. (2024). Kontseptualni pytannia lehitymnosti derzhavnoi vlady ta zmenshennia ryzykiv kryzy vlady chas dii voiennoho stanu v Ukraini [Conceptual issues of the legitimacy of state authority and reduction of risk of crisis of authority under martial law in Ukraine]. *Nove ukrainske pravo*, 1, 73–82 [in Ukrainian].
4. Kadirova, S. (2020). Legality, legitimacy and legitimation of political power: theoretical analysis. *International Journal on Integrated Education*. <https://doi.org/10.31149/ijie.v3i10.701> [in English].
5. Vodiannikov, O. (2025). Ukraine's Constitutional Order in Wartime: Elections, Continuity, and Legitimacy. *VerfBlog*. <https://doi.org/10.59704/2b873706a8e84af9> [in English].
6. Sirenko, V. F. (2006). Pro lehalnist ta lehitymnist derzhavnoi vlady [About the legality and legitimacy of state power]. K.: Oriiany [in Ukrainian].
7. Nazarenko, O. A. (2017). Lehitymnist ta lehalnist derzhavnoi vlady: nauково-pravovyi analiz [Legitimacy and legality of state power: scientific and legal analysis]. *Pravo i suspilstvo*, 4, 2, 22–25 [in Ukrainian].
8. Muzyka, I. V. (2011). Problema lehalnosti ta lehitymnosti norm prava u sotsiologichnomu pravorozuminni: istoryko-pravovyi aspekt [The problem of legality and legitimacy of law in sociological law understanding: historical and legal aspect]. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava*, 3, 31–35 [in Ukrainian].
9. Surzhynskiy, M. I. (2020). Lehitymnist derzhavnykh orhaniv, yaki berut uchast u vyrishenni pytan hromadianstva (na prykladi Ukrainy) [The legitimacy of state bodies involved in resolving issues of citizenship (on the example of Ukraine)]. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava*, 1, 118–122 [in Ukrainian].
10. Yakovleva, L. I. (2020). Parytet lehitymnosti ta lehalnosti: kontseptualni zasady polityko-pravovoho dyskursu [Parity of Legitimacy and Legality: Conceptual Principles of Political and Legal Discourse]. *Politykus*, 2, 25–30 [in Ukrainian].
11. Koval, O. Ya. (2016). Teoretyko-pravovi zasady lehitymnosti derzhavnoi vlady [Theoretical and legal principles of legitimacy of state power]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Yurysprudentsiia*, 23, 32–36 [in Ukrainian].
12. Koval, O. Ya. (2017). Lehitymnist derzhavnoi vlady: spivvidnoshennia pravovykh i moralnykh aspektiv realizatsii [Legitimacy of state power: the correlation of legal and moral aspects of realization]. *Candidate's thesis* [in Ukrainian].
13. Kravtsova, Z. S. (2015). Do pytannia vyznachennia poniattia "lehitymatsiia derzhavnoi vlady": konstytutsiino-pravovyi aspekt [To the question of defining the concept of "legitimation of state power": constitutional and legal aspect]. Retrieved from http://lsej.org.ua/1_2015/6.pdf (data zvernennia: 18.03.2025) [in Ukrainian].
14. Lehitymnist i lehalnist vlady [The legitimacy and legality of power]. Retrieved from <https://com1.org.ua/legitimnist-i-lehalnist-vlady> (data zvernennia: 18.03.2025) [in Ukrainian].
15. Sylantieva, I. V. (2023). Vzaiemodiiia politychnoi vlady ta hromadianskoho suspilstva: teoretyko-pravovyi aspekt [Interaction of political power and civil society: theoretical and legal aspect]. *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo*, 6, 173–177 [in Ukrainian].

Mozoliuk-Bodnar Liudmyla,

Candidate of Law, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Legal and Information Technology

(Separate Structural Subdivision of Higher Education Institution "Open International University of Human Development "Ukraine" Khmelnytskyi Institute of Social Technologies, Khmelnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8200-5651>

THE CONCEPT AND LEGAL NATURE OF THE LEGITIMACY AND LEGALITY OF STATE POWER

The article is devoted to the study of the concept of legitimacy and legality of state power. It is emphasized that legitimacy and legality are the main aspects that ensure stability and order in society.

It is determined that the legitimacy of power guarantees its moral and social recognition among citizens and different social groups. It provides trust in the authorities, creating conditions for the stable functioning of democratic institutions and preservation of democracy. If the authorities are legitimate, then the decisions it make will be perceived as fair and justified by the majority of the population, which contributes to social harmony and political consensus.

It is generalized that legality concerns the legal basis of state power, ensuring that its actions comply with legislation and international legal norms. Legality guarantees that the authorities operate within the legal limits, which is important for ensuring the rights and freedoms of citizens and protection against abuse of power.

The distinction between the concepts of legitimacy and legality is important for understanding the mechanisms that ensure the stability and efficiency of the state.

It is emphasized that both aspects (legitimacy and legality) mutually complement each other, creating the preconditions for effective and stable state activities. Only with the legitimacy and legality of state power can it ensure the full functioning of the institutions of democracy and the legal mechanism of protection of the rights and freedoms of citizens.

For the stability of state power, it is necessary to combine legitimacy and legality. Without legality, the authorities can be in doubt in terms of its validity, and without legitimacy, even legitimate power may be ineffective due to lack of support from the population.

Key words: *legitimacy, legality, legitimation, state power, state, civil society.*

Надіслано до редколегії 16.05.2025